ŠTIPENDIJSKA POLITIKA NE MORE BITI VEČ NA STRANSKEM TIRU

UČINKOVITA ŠTIPENDIJSKA POLITIKA JE NEDVOMNO TISTA SILNICA, KI LAHKO ODLOČUJOČE PRISPEVA K VEČJIM REZULTATOM NA VSEH DELOVNIH PODROČJIH ZDRUŽENEGA DELA. PRAV ZATO MORA BITI ŠTIPENDIJSKA POLITIKA VSELEJ IN POVSOD DELEŽNA VSE NAŠE POZORNOSTI.

ZARADI MNOGIH TEŽAV NA PODROČJU ŠTIPENDIRANJA SMO MORALI V PRETEKLOSTI POSEGATI PO ŠTEVILNIH ADMINISTRATIVNIH UKREPIH, ČE SMO HOTELI VSAJ OMEJITI VELIK PRITISK DIJAKOV IN ŠTUDENTOV NA ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV. SPOMNIMO SE: LANI SMO IMELI PREK 40.000 ŠTIPENDISTOV, SREDSTEV PA JE BILO LE ZA KAKIH 25.000. IMELI SMO OHLAPEN DRUŽBENI DOGOVOR, POLN LUKENJ...

NOVI DOKUMENTI

Sedaj so v javni razpravi spremembe in dopolnitve družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike. Razprava bo trajala do konca oktobra. Na osnovi pripomb bo v drugi polovici decembra sprejet predlog novega družbenega dogovora o štipendiranju. Potem bo od 15. aprila 1978 v javni razpravi še samoupravni sporazum o štipendiranju. Podpisovanje občinskega samoupravnega sporazuma bo potekalo do 31. maja 1978. Z novimi dokumenti naj bi torej šli v šolsko leto 1978-79.

Spregovorimo nekaj o zdajšnji aktivnosti. Takoj na začetku je treba opozoriti, da v sedanji javni razpravi **ne gre za nikakršne formalne spremembe, temveč za temeljite vsebinske spremembe, za vgrajevanje določil iz ustavne opredelitve in zakona o združenem delu v gospodarjenje s sredstvi delavcev za štipendiranje, ki jih v občini združujemo in solidarnostno prelivamo.** Gre za večje in odločnejše zavzemanje delavcev — gospodarjev družbenih sredstev — na področju razporejanja. Gre torej za nujno dolgoročnejše delegatsko delovanje in uvajanje organov samoupravne delavske kontrole pri delegatskih skupščinah. V spremembah je poudarjena tudi nujnost večjega dogovarjanja o perspektivnih kadrovskih potrebah; večji in konkretnejši poudarek je dan kadrovski vlogi štipendij. Štipendiranje naj bi bilo po novem skrčeno, omogočeno samo tistim, ki izpolnjujejo zahteve po dogovoru. Torej ne bo omogočeno vsem, ki nadaljujejo šolanje po osnovni šoli. Seveda bo še vedno najmočneje prisoten kriterij izenačevanja materialnih možnosti za šolanje.

Vendar mora sleherni prosilec upoštevati družbene kadrovske potrebe. Izkazana mora biti perspektiva vključitve v združeno delo. To pa mora biti razvidno iz razvojnih načrtov.

KOLIKŠNA NAJ BO ŠTIPENDIJA

Praviloma naj bi po novem štipendija iz združenih sredstev ne bila višja od neto mesečnega zajamčenega osebnega dohodka v Sloveniji. V letu 1977 je zajamčeni mesečni OD v SRS 55% poprečnega mesečnega neto OD v gospodarstvu v minulem letu. Ker je bil poprečni OD 3.932 din, je zajamčeni mesečni OD neto 2.162. Če bi torej to uveljavili v celoti in takoj, bi praviloma imeli pravico zaprositi za štipendije iz združenih sredstev **tisti, pri katerih dohodek na družinskega člana ne presega 2.162 din mesečno.**

MEDSEBOJNO OBVEŠČANJE O ŠTIPENDIJAH IN ŠTIPENDISTIH

Tudi strokovnim službam občinskih skupščin je dana večja vloga. Uvesti morajo evidence in register podpisnikov samoupravnega sporazuma v občinah. Na podlagi podatkov so dolžne redno posredovati pristojnim samoupravnim organom s področja štipendiranja razpisne roke, podatke o podelitvi štipendij, o kadrovskih štipendijah, o štipendijah iz združenih sredstev, o socialni strukturi in strukturi vpisa na šole, o doseženih uspehih štipendistov in o finančni realizaciji tako pri združenih sredstvih kot pri kadrovskem štipendiranju v SR Sloveniji. **Štipenditorji** pa morajo posredovati strokovnim službam občine vse splošne akte, s katerimi imajo urejeno štipendiranje, pregled vseh štipendistov, ki prejemajo kadrovsko štipendijo, napoved predvidenih potreb po kadrovskih štipendijah za tekoče leto, pregled razpoložljivih štipendij za posamezno šolsko leto (ki bo uporabljen za razpis kadrovskih štipendij), pregled podeljenih kadrovskih štipendij v tekočem letu na osnovi razpisa in druge podatke, ki zadevajo štipendiranje in so skupnega interesa ter se zanje dogovorijo podpisniki samoupravnega sporazuma.

SPREMEMBE NAJ BODO DOGOVOR VSEH ZAINTERESIRANIH

Še bi lahko naštevali spremembe, ki bodo vnesle več reda na to pomembno področje kadrovske politike združenega dela, vendar o tem več po končani razpravi. V razpravi sodelujejo in morajo sodelovati vsi podpisniki družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike tj. SZDL v okviru sveta za vzgojo in izobraževanje in izvršnega odbora, občinske konference SZDL, sindikati v občinskem svetu zveze sindikatov, ZSMS prek predsedstva občinske konference, konference mladih delavcev in konference mladih v vzgoji in izobraževanju, občinska skupščina prek zbora združenega dela, občinska skupna komisija podpisnic sporazuma o štipendiranju in občinske interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti, zveza komunistov pa se vključuje v javno razpravo znotraj navedenih organizacij, organov in drugih.

POSEBNO POZORNOST NAMENIMO IZHODIŠČEM

V razpravi se velja opredeliti tudi do naslednjih vprašanj:

— ali so v OZD izdelani kadrovski načrti in na tej osnovi tudi načrti za štipendiranje,

— ali so v samoupravnih aktih TOZD upoštevana določila samoupravnega sporazuma o štipendiranju in kako se uresničujejo pri podeljevanju kadrovskih štipendij,

— kaj ovira uspešnejše in doslednejše uresničevanje štipendijske politike, kako premostiti ovire in probleme.

Začetek študijskega dela bodočih domačih strokovnjakov? Biološki krožek OŠ Adolfa Jakhla pod vodstvom mentorice Tatjane Hiti je med najaktivnejšimi na šoli (foto M. Javornik)

Med predvidenimi spremembami pa je potrebno zlasti **zavzeti stališča** do poglavij:

— nova lestvica o višini kadrovskih štipendij,

— izpolnjevanje obveznosti štipendistov in štipenditorjev pri izvajanju pogodb,

— spremembe kriterijev za pridobitev štipendij iz združenih sredstev.

ČAKA NAS ŠE MNOGO DELA

Iz doslej napisanega je razvidno, da je treba v bazi, v občini postoriti kar precej, lahko rečemo najpomembnejših opravil. In predvsem zdaj bo končno treba odločneje odstraniti nekatere slabosti. Skupščina naše občine edina v Ljubljani, kjer strokovne službe, ki bi se sistematično in načrtno ukvarjala s štipendiranjem, sploh ni, in to kljub številnim sklepom predsedstva OK SZDL, OK ZSMS, IS občinske skupščine, številnih sej IO skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju, da se mora **nekdo** v kadrovski službi ukvarjati s tem instrumentom kadrovske politike. Še več: do sedaj zaposlena referentka za evidenco kadrov ki se je sicer ukvarjala tudi (brez delovne razporeditve) s štipendiranjem, je že nekaj časa v drugi delovni organizaciji. Najbrž tudi zato, ker je težko delati tako zahtevno delo poleg drugega rednega dela in se pri tem zavedati, da delamo na področju štipendiranja kar tako nekaj »povrhu«. Zares lepo bi bilo čimprej videti (tako kot smo videli za vse ljubljanske občine) razpis v dnevnem časopisu, ki bi se začel takole: Iščemo referenta za štipendiranje... Da pa bi se morali o odgovornosti za takšno stanje jasneje in odločneje pogovoriti, ni nobenega dvoma!

KAJ DELAJO OZD V OBČINI

Še ena zanimiva informacija: Organizacije združenega dela naše občine so neposredno posredovale skupnosti za zaposlovanje Ljubljana vsega skupaj 47 potreb po kadrovskih štipendijah za leto 1977. V časopisih pa smo dodatno zasledili še nekaj razpisov štipendij oziroma 14 kadrovskih štipendij. V tem letu smo torej v naši občini razpisali 61 štipendij. Vse OZD so podpisale samoupravni sporazum o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike in sprejele vrsto pravic in dolžnosti... Ko je zavod za zaposlovanje reagiral na razpisane štipendije, ko je v organizacije združenega dela usmerjal naše štipendiste, so od vseh 61 iskanih štipendistov »ustrezali« le štirje! Ponekod res še niso sklepali o prošnjah... V glavnem pa je videti, kot da so že imeli »pripravljene« kandidate, katere so špekulantsko sprejemali. Skoraj nobena OZD pa še ni vprašala skupne komisije podpisnic pri kadrovski službi občine: Potrebujemo štipendista za ta in ta poklic. Ali ga lahko posredujete? Tu tiči eden osnovnih problemov neskladnosti širših družbenih potreb in kampanjskega kadrovskega načrtovanja na ravni organizacije združenega dela.

Seznam novih, letošnjih štipendistov iz združenih sredstev

Finančni kriterij je bil dohodek na družinskega člana pod 2.162 din. **Seznam naj služi tudi delovnim organizacijam za prevzemanje štipendistov v svoje redno štipendiranje!**

A Srednješolci

B Višješolci in visokošolci

In koliko sredstev v občini zdaj potrebujemo mesečno za izplačevanje štipendij:

za dosedanje štipendiste	75.277 din
za kadre pri želez. gospodarstvu	47.144 din
za nove štipendiste	22.703 din
za kadre GIP Gradis	103.173 din
Skupaj	348.297 din

A. Srednješolci

Št.	Priimek in ime	Rojstvo	Stanovanje	Doh. na čl. dr.	Predlagana štipendija
1.	Barukčič Sofija	01. 08. 1960	Hladilniška pot 26a	234	939
2.	Božič Brane	07. 03. 1963	V. Janežič 3	1543	159
3.	Brajer Zorica	05. 06. 1962	Pot na Visoko 2, Dobrunje	1520	170
4.	Cimerman Janko	24. 08. 1962	Pot na Labarl 19	1170	255
5.	Gazibera Fikret	20. 03. 1958	Zaloška 181	1574	143
6.	Glavina Drago	08. 03. 1961	Agrokomb. 3	1017	476
7.	Gotovina Vesna	28. 09. 1962	Poljska pot 4	1348	206
8.	Gradišar Smiljan	15. 10. 1962	Zaloška 78a	1821	60
9.	Jakovljevič Drago	11. 05. 1962	Piskavica, Radosavska	527	697
10.	Janežič Marica	22. 01. 1960	Zg. Kašelj 122	750	465
11.	Knez Breda	12. 07. 1958	Prištinska 4	1376	132
12.	Kočar Alenka	11. 12. 1958	N. Polje, C. XVIII. št. 183	1306	227
13.	Kolenc Edvard	15. 03. 1961	Proletarska 2	1519	121
14.	Kozel Anton	21. 05. 1961	Kajuhova 34	1614	178
15.	Lopatič Vilma	20. 11. 1961	Vevče 47	1679	131
16.	Lavrič Irena	04. 08. 1961	Nussdorferjeva 11	2141	30
17.	Legan Smiljana	13. 07. 1962	Lovska 19	1641	60
18.	Mirkovič Gordana	14. 08. 1962	Vlahovičeva 8	1623	119
19.	Perme Samo	02. 01. 1963	Dolsko 73, Dol	1468	526
20.	Pondrk Jože	06. 07. 1962	Polje, C. XXVI/56	1090	295
21.	Regvar Bojan	15. 06. 1962	Društvena 2	1629	116
22.	Rode Martina	25. 10. 1959	Ob potoku 10	1673	94
23.	Selšek Janez	17. 01. 1960	Kamnica 4, Dol	1178	1361
24.	Skrt Boris	13. 05. 1959	Vlahovičeva 14	1394	183
25.	Srdinšek Bojan	17. 08. 1959	Kvedrova 4	1598	171
26.	Stražar Tomaž	30. 08. 1961	N.P.C. X/20	1434	213
27.	Škof Bojan	27. 07. 1962	A. Ocepkove 13	1835	53
28.	Trkov Janez	24. 06. 1962	Podlipoglav 23	884	768
29.	Ulaga Srečko	03. 05. 1960	Rožičeva 6	1413	224
30.	Ulčar Boštjan	22. 02. 1963	Ob potoku 1	906	387
31.	Ušeničnik Janez	27. 06. 1959	Dobrunjska 6	1240	550
32.	Vode Maks	27. 10. 1960	Kamnica 14, Dol	797	402
33.	Vozelj Marjeta	07. 12. 1962	Prežganje, Volavlje	378	1241
34.	Vrančič Zlatko	31. 08. 1960	Vevče 254	1558	191

B. Višješolci in visokošolci

1.	Brezovar Dušan	04. 01. 1959	Zdešarjeva 17	1249	406
2.	Fugger Valerija	17. 01. 1958	Križna ul. 39	825	512
3.	Grilc Nada	30. 12. 1953	Polje, C. XII/83	2031	955
4.	Grosek-Pšeničnik M.	26. 05. 1954	M. Krpana 32	1500	1580
5.	Grosek Štefan	06. 01. 1955	M. Krpana 32	1500	1580
6.	Kešpret Danilo	17. 11. 1953	Kvedrova 7	—	1250
7.	Likar Igor	25. 09. 1953	Rojčeva 20	—	1250
8.	Lužnik Meta	24. 06. 1953	G. Delčeva 66	—	1250
9.	Penko Igor	24. 12. 1955	Rožičeva 5	—	1250
10.	Polda Sonja	25. 05. 1950	Pokopališka 8	—	1250
11.	Stanjko Zdenka	31. 10. 1958	Miklavčeva 3	1275	293
12.	Raičevič Lilijana	03. 08. 1957	Pugljeva 27	1000	750
13.	Strnad Tone	01. 04. 1951	Okiškega 10	1479	511

Za nov stroj težko zberemo denar, za izobraževanje še težje. Ali se bomo še kar naprej odločali za nakupe licenc, namesto da bi vlagali v znanje domačih strokovnjakov?! (foto SG)

KONČNO SAP IN VIATOR

Predsednika strokovne komisije za izdelavo elaborata o novi organiziranosti DO SAP in VIATOR Ljubljana inž. Mira Geronija smo povabili, naj za naše bralce odgovori na nekaj vprašanj o delu in rezultatih omenjene komisije. Našemu povabilu se je ljubeznivo odzval. Že s prvim vprašanjem smo segli v srž problema.

Kdaj ste začeli s pripravami na združitev obeh podjetij v SOZD?

Na pobudo političnih organizacij sta delavska sveta delovnih organizacij SAP in VIATOR že v letu 1975 imenovala strokovno komisijo, ki naj bi pripravila elaborat o združitvi obeh podjetij. V predlogu so bila prikazana stališča, da možnosti za združitev obstajajo, vendar so razprave v političnih in samoupravnih organih pokazale, da je elaborat pomanjkljiv. Treba ga je bilo dopolniti, oziroma prikazati več variant. V začetku leta 1976 sta DS obeh delovnih organizacij ponovno potrdila že obstoječo komisijo, hkrati pa je bila izvoljena sedanja delegatska komisija, v kateri so zastopani predstavniki vseh dejavnosti obeh DO. Delegatska komisija je zadolžila strokovno komisijo, da izdela elaborat, v katerem bodo upoštevana že ugotovljena stališča iz prejšnjega predloga, vendar tudi z drugimi možnimi oblikami organiziranosti.

Prav tedaj je bil v razpravi novi zakon o združenem delu. Strokovna komisija je z delom nekoliko odlašala, ker se je seznanjala z novostmi zakon o združenem delu. Zakon je že v obstoječih DO zahteval temeljito reorganizacijo, v katere realizacijo smo se vključili vsi delavci SAP in VIATOR. Reorganizacija je uspela in zopet smo se z vso natančnostjo lotili elaborata. Ta je sedaj dokončno pripravljen. Delegatska komisija je o njem razpravljala in sklenila dati ga v obravnavo samoupravnim organom takšnega, kakršen je.

S katerimi pomembnejšimi problemi se je komisija srečevala pri svojem delu? Kaj bo po vašem mnenju najtežje rešiti?

Problemov je bilo v obeh delovnih organizacijah kar dosti — tako individualnih kot skupnih. Npr. kako organizirati že obstoječe TOZD ali poslovne enote po dejavnosti v skladu z zakonom o združenem delu. Dosti dogovarjanj je bilo okoli vprašanja, kam priključiti žičnice. Izoblikovali smo konkreten predlog, da se žičnice priključijo DO GOSTINSTVO, TURIZEM, RENT A CAR, IN ŽIČNICE. Kot morda veste, gradimo novo upravno stavbo in trenutno se odpira tudi vprašanje delovnih prostorov oziroma sedežev novih delovnih organizacij. In še bi lahko našteval. Problemov je torej več, vendar sem prepričan, da bomo z doslednostjo in načrtnostjo vse ugodno rešili.

Do kdaj bo gradivo pripravljeno tako, da ga bodo dobili v razpravo delavci obeh DO in kdaj bo po vašem mnenju referendum?

Na zadnjem sestanku delegatske in strokovne komisije smo obravnavali pripravljeni elaborat in soglasno sprejeli stališče, da ustreza zahtevam. Sprejet je bil sklep, da elaborat že v tem mesecu obravnavajo delavski sveti v DO SAP in VIATOR ter da ga v najkrajšem času posredujemo v razpravo zborom delovnih ljudi. Datum referenduma je 23. november letos. Do takrat se bodo morali v obeh delovnih organizacijah še maksimalno angažirati tako samoupravni organi kot družbenopolitične organizacije. Le tako se bodo delavci lahko zares pravilno in zavestno odločili za združitev. Od nas vseh, od slehernega posameznika je odvisno, kako se bomo lotili tudi te faze priprav in koliko bomo prispevali, da bo referendum pozitivno uspel.

MARINKA FRITZ